

ОГЛЯД АГРАРНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Зміст

Законопроекти, запропоновані у Верховній Раді України у вересні 2015 року

Сільськогосподарські площі

- Використання спадщини без законного спадкоємця
- Реєстрація договорів оренди в місцевих селищних та міських радах
- Право на оренду має впорядковуватися в рамках лісогосподарської діяльності
- Відміна законодавчо встановленого мінімального строку оренди
- Спрощення приватизації та здачі в оренду громадських земельних ділянок
- Регулювання використання у вигляді залогу права оренди та права спадкової оренди
- Відміна обов'язкової реєстрації прав оренди
- Перехід невитребуваних земельних ділянок до місцевих громад
- Здача в оренду громадських земельних ділянок для меліораційних потреб без проведення аукціону

Аграрне законодавство

- Передача державних площ для сільськогосподарського виробництва
- Посилення вимог до молочних продуктів
- Звільнення від військового обов'язку в агропромисловому комплексі
- Карно-правова відповідальність за надання неправдивої інформації щодо вмісту у харчових продуктах дієтичного глютену
- Дозвіл на добровільну сертифікацію продуктів харчування

Податкове законодавство

- Нові правила оподаткування ліцензії на користування природними ресурсами
- Звільнення від мита продукції, виробленої за ліцензіями на користування природними ресурсами
- Обрахунок спрощеного оподаткування для сільськогосподарських підприємств при укладанні договорів оренди
- Сприяння розвитку зеленого туризму
- Скасування податку на землю в державних дослідних господарствах

Законопроекти, запропоновані у Верховній Раді України у вересні 2015 року

Сільськогосподарські площі

Використання спадщини без законного спадкоємця

Проект Закону про внесення змін до Земельного кодексу України та інших законодавчих актів щодо правової долі земельних ділянок, власники яких померли № 3006, від 01.09.2015, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – О.І.Кулініч та інші (партії «Блок Петра Порошенко», «Самопоміч», «Відродження», «Воля народу» та «Батьківщина»))

Законопроектом пропонується, що земельні ділянки сільськогосподарського призначення, чії власники померли, у разі відсутності законного спадкоємця повертаються до територіальної громади, в межах якої вони знаходяться. На теперішній час претензії на земельну ділянку мала територіальна громада, в якій проживав померлий. Згідно законопроекту відповідні органи управління мають оприлюднити інформацію щодо визнання спадщини відумерлою. Для визначення спадщини відумерлою має бути впорядкованою процедура інформаційного обміну між відомствами. Окрім того, інші особи (включаючи орендаря даної ділянки) мають отримати право ініціювати переведення відумерлої спадщини до місцевої громади.

Проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо відумерлої спадщини на землі сільськогосподарського призначення № 3006-1, від 07.09.2015, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатор – А.О.Вадатурський (партія «Блок Петра Порошенко»))

Згідно законопроекту рішення про визнання земельної ділянки сільськогосподарського призначення відумерлою спадщиною та перехід права власності на неї до територіальної громади відповідної адміністративно-територіальної одиниці приймається органом місцевого самоврядування відповідної територіальної громади після спливу одного року з часу відкриття спадщини та не потребує додаткового рішення суду.

За інформацією авторів законопроекту, загальна площа невитребуваних сільськогосподарських земельних ділянок в Україні складає близько 2

мільйонів гектарів. Законопроект має слугувати скороченню земельної площі під сільськогосподарськими земельними ділянками, які не мають господаря.

Реєстрація договорів оренди в місцевих селищних та міських радах

Проект Закону щодо створення умов для наповнення бюджетів усіх рівнів сільськогосподарськими товаровиробниками № 3012, від 02.09.2015, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатор – В.В.Кривохатко (партія «Блок Петра Порошенко»))

Законопроектом передбачається, що договори оренди на сільськогосподарські площі потребуватимуть реєстрації у місцевих сільських, селищних та міських радах. Право користування на земельні ділянки сільськогосподарського призначення для сільськогосподарських підприємств має виникати тільки після його реєстрації у місцевій сільській, селищній чи міській раді.

Право на оренду має впорядковуватися в рамках лісгосподарської діяльності

Проект Закону щодо усунення корупційної складової у сфері розпорядження землями лісгосподарського призначення № 3019, від 03.09.2015, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатор – І.І.Мельничук (партія «Блок Петра Порошенко»))

На думку авторів законопроекту актуальні приписи Земельного кодексу уможливають доволі легке відчуження державних лісгосподарських площ. На практиці це використовується відомствами у корупційних цілях.

Згідно законопроекту приписи Земельного кодексу України щодо свідоцтва про право оренди мають також бути перенесеними на лісове господарство. Інформація щодо права оренди має надаватися періодично в рамках лісовпорядкувальної діяльності.

Відміна законодавчо встановленого мінімального строку оренди

Проект Закону щодо скасування мінімального строку оренди земельних ділянок сільськогосподарського призначення для ведення товарного сільськогосподарського виробництва, фермерсько-

го господарства, особистого селянського господарства № 3020, від 03.09.2015, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатор – І.І.Мельничук (партія «Блок Петра Порошенка»))

Згідно законопроекту, введений законодавчим шляхом в лютому цього року мінімальний строк оренди земельної ділянки сільськогосподарського призначення (7 років) має бути скасовано. На думку авторів законопроекту через таке законодавче обмеження порушуються конституційні права орендарів.

Спрощення приватизації та здачі в оренду громадських земельних ділянок

Проект Закону щодо зняття штучних обмежень на реалізацію права на приватизацію і отримання в користування земельних ділянок № 3190 від 29.09.2015, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – В.Ф.Сташук та ін. (партії «Народний Фронт», «Відродження», «Блок Петра Порошенка», «Воля Народу»))

Законопроектом пропонується спростити приватизацію громадських сільськогосподарських земельних ділянок на користь теперішнього орендаря. Після цього виготовлення так званих проектів землепорядкування має бути скасованим. Згідно законопроекту має також уможливлуватися подальша передача в оренду земельних ділянок комунальної та державної власності без розробки громадського плану розвитку території.

Регулювання використання у вигляді залогу права оренди та права спадкової оренди

Проект Закону щодо розвитку земельних орендних відносин та підвищення ефективності використання сільськогосподарських угідь державної та комунальної власності № 3080 від 14.09.2015, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатор – В.В.Зубик (партія «Відродження»))

Законопроектом пропонується:

- заборонити використання у вигляді залогу права оренди на громадські земельні ділянки, якщо ці права були набуті через аукціон та за погодженням з власником земельної ділянки;
- ввести підконтрольні економічні та екологічні зобов'язання для орендаря;

- ввести критерії для відчуження довгострокового права оренди (за всіма правилами більше 49 років);
- пов'язати виплату орендної плати з обмінним курсом USD-UAH;
- врегулювати використання в якості залогу права оренди та права спадкової оренди.

Відміна обов'язкової реєстрації прав оренди

Проект Закону щодо скасування обов'язкової державної реєстрації права оренди на земельну ділянку № 3127 від 17.09.2015, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатор – М.В.Гаврилюк (партія «Народний Фронт»))

Згідно законопроекту має скасовуватися обов'язкова реєстрація права оренди на земельні ділянки. Право оренди має виникати одразу ж після заключення договору оренди. Реєстрація права оренди має перестати бути потрібною для отримання спеціального режиму оподаткування для сільськогосподарських підприємств.

Перехід невитребуваних земельних ділянок до місцевих громад

Проект Закону щодо переходу права власності на нерозподілені (невитребувані) земельні ділянки № 3128 від 17.09.2015, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатор – М.В.Гаврилюк (партія «Народний Фронт»))

Згідно законопроекту, нерозподілені (невитребувані) земельні ділянки, власники чи спадкоємці яких, станом на 1 січня 2016 року не оформили право власності на земельні частки (паї), автоматично переходять у власність територіальних громад за місцем їхнього розташування.

Здача в оренду громадських земельних ділянок для меліораційних потреб без проведення аукціону

Проект Закону щодо уточнення порядку передачі в оренду водних об'єктів у комплексі з земельними ділянками № 3157 від 21.09.2015, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори С.В.Хлань та А.А.Горєєв (партія «Блок Петра Порошенка»))

Згідно законопроекту, земельні ділянки державної та комунальної власності, на яких розташовані

меліораційні та зрошувальні системи, можуть здаватися в оренду без проведення аукціону.

Аграрне законодавство

Передача державних площ для сільськогосподарського виробництва

Проект Закону щодо покращення інвестиційного клімату у сфері виробництва сільгосппродукції № 3002 від 01.09.2015, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – А.С.Матвієнко та ін. (партія «Блок Петра Порошенка»))

Законопроектом пропонується, що договори про передачу у користування сільськогосподарських площ з метою виробництва сільськогосподарської продукції можуть укладатися між державою та інвестором.

На думку авторів законопроекту, таким чином має стимулюватися залучення інвестицій та введення нових технологій для розвитку сільськогосподарського виробництва.

Посилення вимог до молочних продуктів

Проект Закону щодо боротьби з фальсифікацією молочних продуктів № 3043 від 07.09.2015, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – А.Л.Деркач та ін. (партії «Воля Народу», «Опозиційний блок» та «Батьківщина»))

Законопроектом передбачається, що законодавчо буде введено поняття «молоковмісні продукти» замість «молочні продукти». Це має слугувати для інформування та роз'яснення для споживача характеристик відповідного продукту. Окрім того, законопроектом передбачається цілий ряд вимог до маркування та упаковки молоковісних продуктів, а також відповідальність за порушення цих приписів. Згідно законопроекту, виробництво та збут «молочних продуктів», в яких молочна частина складає менше 50%, має бути заборонено.

Проект Закону щодо молоковісних продуктів № 3043-1 від 23.09.2015, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – О.Б.Бакуменко та П.В.Юрчишин (партія «Блок Петра Порошенка»))

Законопроектом пропонується ввести поняття «молоковмісні продукти». В якості молоковісних продуктів пропонується визначати продукти, в яких міститься молочна частка менша за 50%. За

словами авторів законопроекту, його приписи відповідають визначенням з Директиви ЄС №1234/2007 від 22 жовтня 2007 року. В подальшому законопроектом також передбачається введення відповідних приписів щодо маркування та упаковки молоковісних продуктів, а також регулювання відповідальності.

Звільнення від військового обов'язку в агропромисловому комплексі

Проект Закону щодо звільнення від призову на військову службу під час мобілізації окремих категорій працівників агропромислового комплексу України № 3152 від 18.09.2015, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – О.А.Недава та Г.Л.Чекіта (партія «Блок Петра Порошенка»))

Згідно законопроекту, механізатори мають звільнятися від призову на військову службу під час мобілізації, якщо вони працюють в сільському господарстві на відповідних штатних посадах трактористів, трактористів-машиністів сільськогосподарського виробництва, машиністів або водіїв інших самохідних механізмів (машин).

Карно-правова відповідальність за надання неправдивої інформації щодо вмісту у харчових продуктах дієтичного глютену

Проект Закону щодо встановлення відповідальності за надання недостовірної інформації про дієтичні харчові продукти, що містять глютен № 3201 від 30.09.2015, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатор – І.В.Сисоєнко «партія «Самопоміч»))

Законопроектом пропонується визначити дієтичні продукти харчування, які містять глютен. Окрім того, законопроектом передбачається карно-правова відповідальність за надання неправдивої інформації про дієтичні продукти харчування, які містять глютен. Якщо надання такої неправдивої інформації спричинило загибель людини чи інші тяжкі наслідки, винним загрожує покарання у вигляді позбавлення волі на строк від двох до п'яти років.

Дозвіл на добровільну сертифікацію продуктів харчування

Проект Закону про внесення змін до Декрету Кабінету Міністрів України «Про стандартизацію і сер-

тифікацію» № 3168 від 22.09.2015, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатор – В.В.Голуб (партія «Блок Петра Порошенка»))

Згідно діючому Закону «Про основні вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» (вступив в силу з вересня цього року) державні сертифікаційні органи не можуть проводити добровільну сертифікацію продуктів харчування за запитом підприємств. Запропонований законопроект має чітко дозволити проведення добровільної сертифікації продуктів харчування державним сертифікаційним органам.

Податкове законодавство

Нові правила оподаткування ліцензій на користування природними ресурсами

Проект Закону щодо додаткових умов оподаткування інвестиційної діяльності в сфері виробництва сільгосппродукції № 3003 від 01.09.2015, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатор – А.С.Матвієнко та ін. (партія «Блок Петра Порошенка»))

Законопроектом пропонується розробити механізм оподаткування інвесторів у зв'язку із виникненням договорів на розподіл продукції в аграрній області. Законопроект пов'язаний з вище зазначеним законопроектом №3002.

Звільнення від мита продукції, виробленої за ліцензіями на користування природними ресурсами

Проект Закону щодо інвестиційної діяльності в сфері виробництва сільськогосподарської продукції № 3004 від 01.09.2015, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатори – А.С.Матвієнко та ін. (партія «Блок Петра Порошенка»))

Законопроектом передбачається звільнити від сплати мита сільськогосподарську продукцію, вироблену відповідно до договорів на розподіл продукції. Законопроект пов'язаний з вище зазначеним законопроектом №3002.

Обрахунок спрощеного оподаткування для сільськогосподарських підприємств при укладанні договорів оренди

Проект Закону щодо створення умов для наповнення бюджетів усіх рівнів сільськогосподарськими

товаровиробниками № 3013 від 02.09.2015, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатор – В.В.Кривохатько (партія «Блок Петра Порошенка»))

Законопроектом передбачається, що розрахунок спрощеного оподаткування для сільськогосподарських підприємств має проводитися одразу після реєстрації договорів оренди в місцевих сільських, селищних та міських радах. Наразі розрахунок оподаткування пов'язаний з реєстрацією в Єдиному Реєстрі основних прав. Законопроект пов'язаний з вище зазначеним законопроектом №3012.

Сприяння розвитку зеленого туризму

Проект Закону щодо стимулювання розвитку екологічного (зеленого) туризму в сільській місцевості № 3034 від 03.09.2015, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатор – Ю.М.Москаленко (партія «Воля Народу»))

Законопроектом пропонується визначити основні послуги, що можуть надаватися в рамках зеленого туризму, які не представляють собою підприємницьку діяльність і, таким чином, не вимагають створення юридичної особи. Згідно законопроекту, зокрема, розміщення більше ніж 10 людей має вимагати відповідної реєстрації підприємства. Доходи, отримані від надання послуг у сфері екологічного (зеленого) туризму, не є оподатковуваним доходом, якщо їхня сума сукупно за рік не перевищує 100 розмірів мінімальної заробітної плати.

Скасування податку на землю в державних дослідних господарствах

Проект Закону щодо пільги на сплату земельного податку № 3175 від 23.09.2015, знаходиться на розгляді у комітетах (ініціатор – Р.Є.Демчак (партія «Блок Петра Порошенка»))

Законопроектом пропонується звільнити від оподаткування податком на землю дослідні господарства, в тому числі селекційні центри науково-дослідних установ і навчальних закладів сільськогосподарського профілю та професійно-технічних училищ, які мають сумарно до 300 гектар.

Автор:

Юліан Ріс

Юридична фірма «Integrites», Київ

julian.ries@integrites.com<http://www.integrites.com>**Редакція та контакти:**

Фолькер Засе, Марія Ярошко

Німецько-український агрополітичний діалог (АПД)

Рейтарська 8/5 А, 01030 Київ

Тел. +38044/ 2356327

info@apd-ukraine.dewww.apd-ukraine.de

В публікації «Огляд аграрного законодавства в Україні» розглядаються закони та нормативно-правові акти Верховної Ради <http://portal.rada.gov.ua/>, які мають вагомe значення для сталого розвитку аграрного сектору (тобто, суттєво впливають на сільське господарство та харчову промисловість). Їх можна розподілити наступним чином:

- «Закони та інші нормативно-правові акти, які прийняті або набули чинності протягом періоду, який аналізується» означає: закони, які прийняті Верховною Радою та підписані Президентом, навіть якщо вони набудуть чинності пізніше; Постанови Кабінету Міністрів України.
- «Законопроекти, які мають важливе значення і знаходяться в законотворчому процесі протягом періоду, який аналізується»: наприклад, прийняті Верховною Радою у першому читанні або ті, що опрацьовуються в комітетах, однак, поки не прийняті.
- «Законопроекти, запропоновані у Верховній Раді протягом періоду, який аналізується» означає: законопроекти, зареєстровані у Верховній Раді або передані на розгляд в комітети.